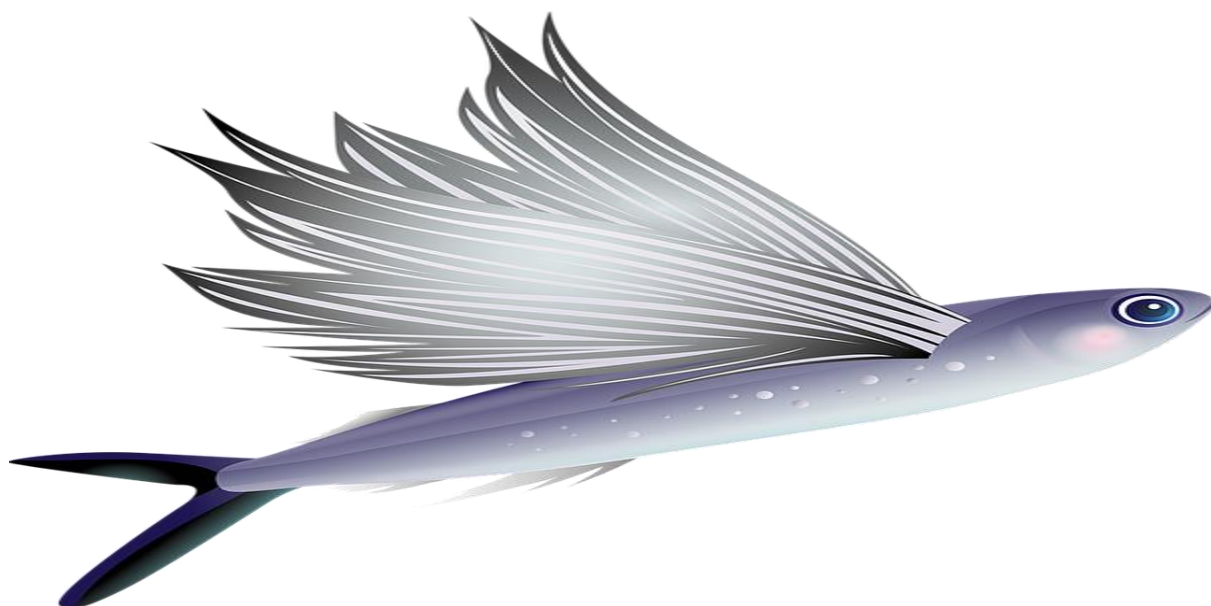
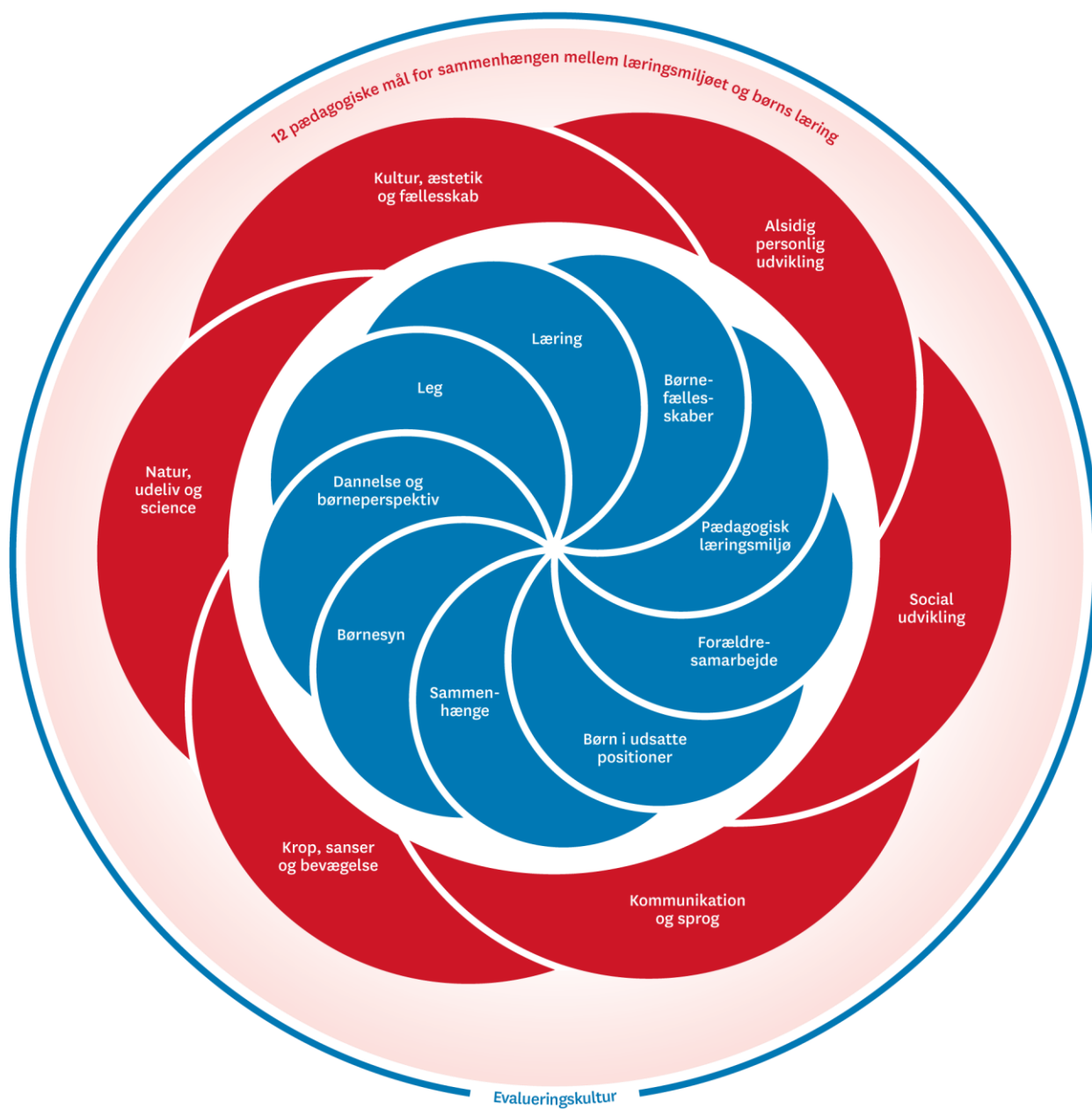

Pædagogisk læreplan for Børnehuset Flyvefisker 2024-2025

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Hvem er vi i Flyvefisken?

Flyvefisken er en privat integreret 0-6 års daginstitution etableret i sommeren 2021 og beliggende på Engvej 155 i Københavns Kommune tæt på 5-øren og Amager Strand.

Vi har hjemme på grænsen mellem Københavns Kommune og Tårnby. Og inspireret af nogle af områdets naboer, nemlig lufthavnen og stranden, finder I vores skønne institution med det oplagte navn Flyvefisken.

Flyvefisken er en del af Trygge Institutioner, som blev etableret i 2010 med en vision om at give det enkelte barn de bedste forudsætninger for netop deres udvikling. Normeringsmæssigt er vi i vuggestuen 3 voksne til 13 børn og i børnehaven 3 voksne til 25 børn. Vi har virksomhedspraktikanter tilknyttet huset, i 4-5 måneder ad gangen, de giver os ekstra hænder i hverdagen. Vi har desuden faste dygtige vikarer tilknyttet, som kan hjælpe til når der er behov. Flyvefiskens daglige leder hedder Susanne, og hun er dagligt i Flyvefisken.

Trygge værdier

Hjertet i Trygge Institutioner er vores stærke værdier, som sætter rammerne for hverdagen. Det er værdier, som favner både medarbejdere, familier og børn, og som i en til tider foranderlig og travl hverdag er udgangspunktet for, at børnene altid får den bedste dag.

Vi har formuleret vores værdier sådan her:

- Glade medarbejdere giver glade børn.
- Et nært samarbejde mellem medarbejdere og forældre er grundlaget for en tryk hverdag.

Trygge pædagogiske principper

Hverdagen i Trygge bygger på erfaring og pædagogisk faglighed

Det betyder, at vi arbejder ud fra en anerkendende og udviklende tilgang til børnene.

- Vi ønsker at forme dagen med anerkendelse, omsorg og nærværende samvær med hinanden.
- Vi understøtter børnenes selvhjulpenhed samtidig med, at vi tager hensyn til, at det enkelte barn udvikler sig i sit eget tempo. Her har vi fokus på zonen for nærmeste udvikling.
- Vi skaber nærvær og omsorg for det enkelte barn og den samlede børnegruppe og vi understøtter børnefællesskabet.

Vi arbejder dagligt med at skabe nærvær og omsorg for det enkelte barn. Vores overordnede pædagogiske principper bygger på anerkendelse af det hele barn og vi tager udgangspunkt i det enkelte barns behov, men i høj grad som en del af børnefællesskabet. Vi har et tæt samarbejde med forældrene omkring deres barn, samtidig med at vi har et overblik over børnegruppens samlede behov.

Flyvefisken består pt. af 3 vuggestuegrupper og 1 børnehave, og der vil på sigt være i alt 2 børnehavegrupper i Flyvefisken. I vuggestuen er der i alt 39 børn fordelt på 3 stuer, Fyrtårnene, Færgerne og Vindmøllerne og i børnehaven, Søhestene er der på nuværende tidspunkt 25 børn. Søhestene vil i løbet af 2024, blive udvidet med endnu en børnehavegruppe, som vil blive fyldt op i takt med at vores vuggestuebørn rammer børnehavealderen.

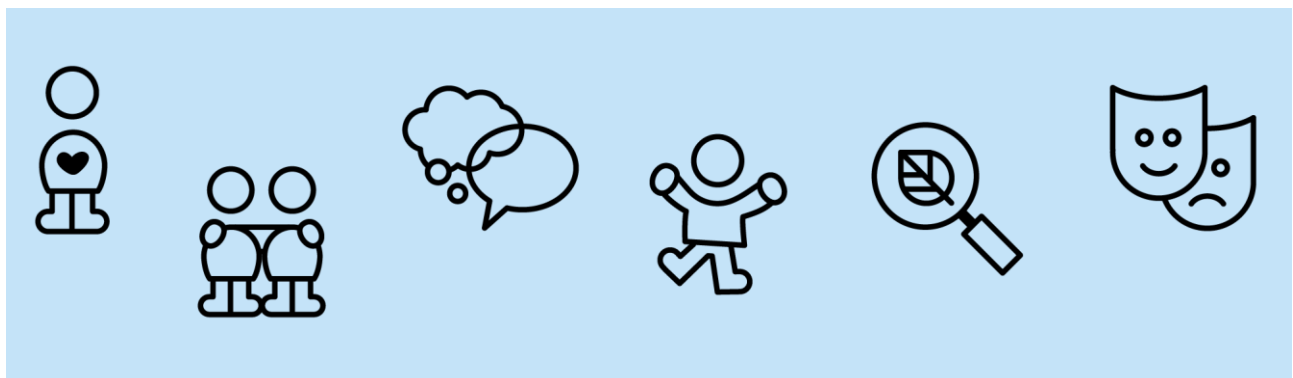
Udover stuerne i Flyvefisken har vi et stor fællesrum og et tumlerum, en gang med plads til leg og en legeplads der er opdelt i to, så vuggestuen kan have lidt rum for sig selv og børnehavebørnene har plads til at udfolde sig på. Vi bruger og indretter de forskellige rum efter børnegruppens sammensætning og de pædagogiske aktiviteter.

Vi begynder dagen i fællesrummet med morgenmad og dagen afsluttes også i fællesrummet eller ude på legepladsen. Fællesrummet benyttes desuden i løbet af formiddagen til forskellige aktiviteter, eks. til vores storegruppe for vuggestuebørn der er fyldt 2 år.

I Trygge institutioner skal børnene have oplevelser, der udvikler, sætter tanker i gang og som inspirerer til leg. Det at være barn i Flyvefisken skal være en god oplevelse. Vi ser børnene som kompetente individer, der har ret til at have deres egne meninger, præcis som de voksne. De voksne er tydelige rollemodeller, de sætter grænser, men de skælder ikke ud. Børnene har hos os en tryk øvebane, hvor de både lærer at give knus, men også at løse konflikter på en hensigtsmæssig måde.

Vi er bevidste om, at børn spejler sig i de voksne, og vi vil derfor gøre alt for at være gode forgangsbilleder, så Flyvefisken er et godt sted at være.

I Trygge Institutioner får alle børn sund mad og drikke imens de er i institutionen. Vi ønsker, at børnene skal have gode smags oplevelser, og at maden er nærende og varieret. Derudover, følger vi Fødevarestyrelsens anbefalinger for, hvordan sunde måltider i daginstitutioner skal sammensættes.

Pædagogisk grundlag

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag."

"Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark."

"De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv."

"Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud."

"Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Børnesyn

Barndommen og det at være barn, har værdi i sig selv og børnene ses som kompetente og selvstændige individer og aktive med skabere af deres egen dannelse, udvikling, læring og trivsel. I Trygge Institutioner skal børnene opleve, at være en del af et fællesskab hvor de føler sig inkluderet i en gruppe. Børnene skal føle tryghed, omsorg og anerkendelse fra børn og voksne.

Børnene i Trygge Institutioner får mulighed for at udvikle sig i deres eget tempo og de får støtte af de voksne, til det der kan være svært. Vi støtter børnene i at være selvhjulpne f.eks. ved at motivere børnene til at de selv tager sko og jakke af/på og ved at de er deltagende i eks. borddækning og oprydning. Det er en proces der tager tid, men som styrker børnenes selvtillid, når de oplever at kunne selv og når de aktivt deltagende i deres liv. Børn ser hinanden og de lærer af hinanden og de udvikler herigennem både personlige og sociale kompetencer.

I vores daglige pædagogiske arbejde giver vi børnene mulighed for at udvikle et sundt og stærkt selvværd igennem legerelationer, børnevenskaber og en tæt, omsorgsfuld og anerkendende voksenkontakt.

Vi tror på, at børnene bedst udvikler deres færdigheder, igennem leg og oplevelser med hinanden, de voksne og deres omgivelser. Børnenes behov for samvær, oplevelser og udfordringer i hverdagen tilgodeses gennem aktiviteter, som er både børne og vokseninitierede. Børn har ret til at være børn, til at være forskellige og til at udvikle sig i forskelligt tempo, hvilket er med til at understøtte lige muligheder for alle børn.

I praksis ses det ved at:

-Vi skaber rammer der fordrer til samvær, udvikling og trivsel hos alle børn. At vi guider børnene og møder dem med nysgerrighed og prøver at forstå deres perspektiv.

-Vi tager udgangspunkt i børnenes nærmeste udviklingszone og vi møder børnene med positive krav og forventninger

Dannelse og børneperspektiv

Børn tilegner sig viden om normer og værdier gennem deres samvær med andre mennesker og ved at spejle sig i andres adfærd. 0-6 års alderen er det tidspunkt i livet, hvor børn opdager sig selv som individer og dermed også har mulighed for at lægge grunden til et højt selvværd.

En væsentlig del af børns rettigheder, er at blive hørt og behandlet ligeværdigt. Derudover er deltagelsesmuligheder og det at blive lyttet til, en vigtig del af børns individuelle og demokratiske dannelse. I Flyvefisken giver vi børnene mulighed for at være aktivt deltagende i deres hverdag og gennem medbestemmelse, medinddragelse og medansvar giver vi dem en forståelse for, og oplevelse af, at være en del af et demokratisk fællesskab. Dette gør sig bl.a. gældende til den daglige morgensamling på alle stuer.

I praksis betyder det at:

- De voksne har ansvaret for at skabe rammer og læringsmiljøer
- Børnene skal opleve voksne der lytter til dem og som udviser interesser sig for deres perspektiv
- De voksne inddrager børnene i beslutninger i deres hverdag omkring aktiviteter og leg
- De voksne støtter og vejleder børnene i deres leg og hjælper med til, at der er lege for alle børn
- Der er fokus på børnenes perspektiv i deres sociale liv, fx ved, at dele af dagligdagen foregår ved leg uden voksenstyring, men med voksnes tilstedeværelse tæt på.
- De voksne skal gå bagved, foran og ved siden af under børnenes frie leg og træde til med støtte i legen, fx med forslag til at udvikle legen eller til at guide børnene i konflikter.

Leg og læring

Leg og læring er elementer der ikke kan adskilles, for når børn skal lære, er det en vigtig forudsætning at de kan lege, da det ret basalt er gennem legen, at læring sker. I legen danner børnene en verden som giver mening for dem og som har værdi, og de deler gennem legen deres oplevelse af verden med andre børn.

Legen er fuld af fantasi, spænding, lyst og engagement. I legen blandes kreativitet, sproget og forskellige kropslige udtryk. Legen er desuden meget vigtig for barnets sprogudvikling.

I legen er der konstante forhandlinger, hvor reglerne for legen hele tiden aftales og genforhandles. Legen er dermed central for børnenes almene udvikling og meningsdannelse.

I Flyvefisken er legen derfor også en meget vigtig del af dagligdagen, og legen har i sig selv stor værdi og de vokseninitierede aktiviteter har altid udgangspunkt i, en legende tilgang til aktiviteten. Alle børn skal have deltagelsesmuligheder gennem hele dagen og i de planlagte aktiviteter tages højde for både alder, udviklingstrin og hvad børnene er optagede af.

Legen er ofte børneinitieret, og her stiller de voksne sig til rådighed i legen, hvilket er medvirkende til, at legen kan danne grobund for venskaber og trygge pædagogiske læringsmiljøer.

Relationen mellem børn og voksne er af stor betydning for børnenes deltagelsesmuligheder. I aktiviteter er børnene ofte i mindre grupper, så de kun skal forholde sig til få børn ad gangen. Hvilket også er med til at styrke deres følelse af at indgå i et børnefællesskab.

I praksis betyder det at:

- Vi leger med børnene så de lærer at lege
- Vi planlægger målrettede vokseninitierede aktiviteter med udgangspunkt i leg
- Vi støtter og guider børnene i legen, så legen hjælpes på vej og udvikles
- Vi har legetøj der skaber mulighed for rollelege, konstruktionslege og parallellege
- Vi er undersøgende sammen med børnene, så deres fantasi understøttes og deres interesse fastholdes

Børnefællesskaber

Børnenes dannelsesproces er en vigtig del af det at føle sig som et helt menneske og lære at forstå sig selv. Det er ligeledes vigtigt, at børnene får rum og plads til at være sig selv og til at give udtryk for, hvordan de selv ser og oplever deres verden. Derfor arbejder vi i Flyvefisken med børnenedemokrati og med at inkludere hvert enkelt barn i børnefællesskaber. Det er medvirkende til at fremme børnenes ansvar, og samarbejde og en demokratisk tænkning. Det sker f.eks. ved de daglige morgensamlinger hvor børnene på skift fortæller om deres oplevelser, og hvor dagens aktiviteter diskuteres, når voksne fortæller om dagens program og de kommende pædagogiske aktiviteter. Ved måltidet, snakkes der eks. om den mad vi spiser, smagsoplevelser og på legepladsen om relationer til de andre børn.

Børnefællesskabet skaber rum for at børnene skaber venskaber på tværs af alder, køn og kultur og at mobning forebygges, bl.a. derfor arbejder vi med 'Fri for mobberi' i Trygge Institutioner.

I praksis betyder det at:

- Vi involverer børnene i beslutningsprocesser
- Vi skaber inkluderende aktiviteter for børnene
- Vi giver børnene mulighed for at udtrykke deres tanker og ideer
- De voksne støtter og guider børnene i at skabe et positivt socialt miljø
- At børnene får mulighed for at føle sig værdsat og respekterede

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

I Flyvefisken har vi et stort fokus på det pædagogiske læringsmiljø gennem hele dagen. Så snart vi åbner stuerne, gøres forskellige læringstilbud klar, så børnene har forskellige ting at vælge imellem. Børnene opdeles ofte i mindre grupper og de voksne fordeler sig i flere rum, så der kan skabes ro til de forskellige aktiviteter og så børn der kommer lidt sent, kan komme roligt i gang med dagen.

I løbet af dagen skaber vi 'rum i rummet', som tager udgangspunkt i børnenes behov sammen med de pædagogiske aktiviteter. Der er desuden rum hvor børnene kan blive motorisk udfordrede, det kan ske i vores tumlerum, i fællesrummet, på vores meget lange gang og på vores legeplads.

Ud på eftermiddagen er der mulighed for at danne og være i fællesskaber på tværs af børnegrupper, da vi ofte samles i fællesrummet eller på legepladsen. Vi har desuden en storegruppe for de ældste vuggestuebørn på tværs af huset, hvor der også kan dannes relationer forud for børnehavestarten.

De pædagogiske rutiner er et godt pædagogisk læringsmiljø, fordi børnene i disse sammenhænge, kan tilegne sig mange kompetencer, og mange af læreplanstemaerne bringes i spil. I de pædagogiske rutiner er der desuden, fokus på overgange og sammenhænge gennem dagen, både i de små daglige overgange og skift, men også de større som når vuggestuebarnet skal starte i børnehave.

Gennem dagen er der en vekselvirkning mellem børneinitierede og vokseninitierede lege og aktiviteter, i pædagogiske rutiner i afleverings- og afhentningstiden, i samlingerne, i garderoben og på badeværelset. Vi følger børnenes initiativer og nysgerrighed og tilrettelægger temaer og projekter som kan understøtte det børnene er optaget af.

I praksis betyder det at:

- Vi strukturerer dagen med en balance mellem formelle læringsaktiviteter og fri leg
- Vi tilpasser aktiviteterne til børnenes individuelle behov og interesser for at fremme læring
- Vi giver mulighed for udendørsleg og udforskning for at fremme fysisk aktivitet og forståelse af naturen
- Vi opfordrer børnene til samarbejde, så de kan lære af hinanden og udvikle sociale færdigheder

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

I Trygge Institutioner ser vi dialogen mellem pædagogisk personale og forældre som et væsentligt element for det enkelte barns udvikling, trivsel og læring. Vi finder det derfor vigtigt med åben og tæt dialog med forældrene i hverdagen. Som ny forælder i huset, er det særlig vigtigt at forældrene føler sig godt taget imod, så de kan føle sig trygge ved at aflevere deres barn. Vi mener at tryghed er en meget vigtig forudsætning for et godt og konstruktivt forældresamarbejde. I Flyvefisken har vi trivselssamtaler med forældrene om deres barns trivsel og udvikling, når barnet har gået i institutionen i 3-6 mdr. Her afsætter vi tid og skaber rum til at tale uforstyrret, men vi har også en daglig dialog med forældrene, ved f.eks. aflevering og afhentning. Vi har desuden en digital platform, Famly, - hvor vi også kommunikerer med forældrene. Her lægger vi fotos ud af aktiviteter, temaer og det fokus vi arbejder med. Vi skriver små dagbøger og giver nyhedsopdateringer, der alt sammen er med til at give forældrene et godt indblik i deres barns dagligdag. Særligt ift. de børn der endnu ikke har et verbalt sprog og derfor ikke kan fortælle deres forældre, hvad de har oplevet. Men også for de børn der kan fortælle om deres dag, vil fotos og små historier kunne understøtte barnets fortælling og dialog med forældrene derhjemme. Vi mener at den daglige dialog desuden, gør det lettere for forældrene at kunne tage medansvar for deres børns dagligdag i Flyvefisken. Der skabes en relation og en tryghed i forholdet mellem personale og forældre, hvilket også gør det nemmere at tale om det der kunne være svært eller udfordrende. Både store og små begivenheder kan påvirke barnet så meget, at vi kan opleve en anderledes adfærd i institutionen. Vi mener, at det skaber bedre forudsætninger for at handle i bedste interesse for barnet, når vi har en dialog med forældrene om mulige årsager til en anderledes adfærd.

I Flyvefisken har vi en forældrebestyrelse og vi tilsigter at alle stuer er repræsenteret. Bestyrelsen vælges for 2 år ad gangen og suppleanter vælges for 1 år ad gangen. Valget foregår på vores forældremøde om efteråret.

I forældrebestyrelsen er der fokus på det nære og på det der forgår i vores dagligdag. Her giver forældrene tilbagemeldinger på den oplevede praksis og det er i dette læringsrum vi kommunikerer om det der rør sig i huset og hvad vi har fokus på i det pædagogiske arbejde. Forældrebestyrelsen deltager desuden i ansættelsessamtaler og får på den måde også en stemme med i vores rekruttering. Vi afholder to forældremøder om året, hvor forældrene får indblik i deres børns dagligdag ude på stuerne. Vi laver desuden fælles oplæg omkring emner som sygdom/smitte, overgange i børns liv og andet vi finder relevant på det givne tidspunkt. Her kommer forældrebestyrelsen også med et lille oplæg om bestyrelsens arbejde i løbet af året. Vi oplever at jo mere vi kommunikerer med forældrene omkring vores hverdag, jo større forståelse får de og det giver et bedre samarbejde i hverdagen for alle.

I praksis ses det ved at:

- Vi afholder forældresamtaler og forældremøder
- Vi udsender nyhedsbreve, hvor vi informerer forældrene om børnenes daglige aktiviteter, læringsmål og begivenheder
- Vi benytter vores digitale platform- Famly til at dele fotos og daglige fortællinger om børnenes aktiviteter
- Vi afholder forældrearrangementer, hvor forældrene kan deltage i børnenes aktiviteter
- Vi involverer forældre i ansættelsesprocesser

Børn i udsatte positioner

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

I Trygge Institutioner har vi børnene i centrum. Børnene udgør vores kerneværdi. Børn er selvstændige individer og de har forskellige forudsætninger og familiebaggrund både kulturelt og socioøkonomisk. Hvert enkelt barn skal rummes og imødekommes der hvor det er og hvor familien er. I Trygge Institutioner lægger vi vægt på et godt tværfagligt samarbejde med støtte- og ressource teams. Børn i udsatte positioner i Flyvefisken er ikke entydigt og udfordringerne er forskellige, men det pædagogiske personale har et øget fokus på de børn og hvad deres individuelle behov er, men også på hvordan børnene fungerer i fællesskabet, netop fordi de er en i særlig sårbar situation.

I praksis betyder det at:

-Vi fokuserer på barnets individuelle behov og det er herudfra en øget pædagogisk indsats iværksættes. Netop fordi børnenes udfordringer kan være meget forskellige er det svært at beskrive en ensartet pædagogisk indsats for Børn i Udsatte Positioner.

-Vi samarbejder på tværs af fag og professioner og oplever vi et barn med sproglige udfordringer henvender vi os til en sprogkonsulent. Hvis barnet sociale udfordringer, kan vi kontakte PPR, for støtte fra psykolog eller pædagogiskvejleder. Hvis udfordringerne flerartede og mere komplekse kan vi indkalde til netværksmøder, hvor alle parter på tværs af fag og professioner, sammen med os og forældrene kan sparre og sætte en handlingsplan i værk.

-Vi udarbejder handleplaner som hjælper os med at tilrettelægge strukturer i den daglige praksis og hjælpe det enkelte barn.

-Vi forsøger altid at justere rammerne efter barnets behov og alt foregår i tæt samarbejde med forældrene.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Flyvefisken er kun godt 2 år gammel og derfor har vi endnu ikke børn der nærmer sig børnehaveklassealderen og derfor har vi heller ikke erfaringer med dette område endnu.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

I Flyvefisken benytter vi os af de mange tilbud der er i vores nærområde. Særligt de omliggende legepladser, Kastrup fortet og Amager strandpark besøger vi ofte. Vi tager også vuggestuebørnene med ned og kigge på metrotogene. Alt er i gåafstand og vi benytter kun meget sjældent offentlig transport.

Vi er optagede af hvad vores formål med turen er og vi ønsker at give børnene oplevelser udenfor den daglige rutine i Flyvefisken. Vi ønsker at styrke børnenes nysgerrighed og kreativitet, ved at udforske naturen og nærområdet i vores "baghave". Vi lægger desuden vægt på, at børnene kender nærmiljøet hvor de går i institution, da vi oplever at det skaber sammenhæng mellem hjem og institution. Fx ved når børnene kan vise hvor de bor eller hvor de også leger sammen med deres forældre. Det er vigtigt for os de har mulighed for at være aktiv deltagende ved eks. at tumle og løbe fremfor at sidde i en klapvogn under hele turen. Klapvognene benyttes mest til transporten ud og hjem og de lidt større børn går også ved siden af klapvognen og holder fast.

I praksis kommer det til syne ved at:

- Vi besøger hverdagsmiljøer udenfor institutionen
- Vi giver børnene mulighed for at være fysik aktive og udfordre deres motoriske færdigheder
- Vi udforsker nye omgivelser og oplever genkendelse når vi kommer igen

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alle læreplanstemaerne er tæt forbundne og skal derfor betragtes som en helhed i det læringsmiljø som Flyvefisken tilbyder børnene gennem hele dagen. Læreplanstemaerne giver mulighed for at dykke dybere ned i ét af temaerne ad gangen, men de skal ikke fremstå uafhængigt af hinanden, da de andre læreplans temaer vil komme til udtryk i mindre eller højere grad alt efter vores pædagogiske fokus.

Kommunikation er gennemgående i hele den pædagogiske praksis og de demokratiske processer er en del af det relationelle samvær. For de 0-6-årige er kroppen en væren og en udtryksform og den alsidige personlige udvikling og den sociale udvikling er tæt forbundne. Børnene udvikler deres personlighed i relationen med andre og det er dér, de udvikler deres sociale kompetencer. Udelivet er en væsentlig del af vores dagligdag i Flyvefisken. Kroppen, selvhjulpenhed, sprog, alsidig- og personlig udvikling, er en stor del af at orientere sig på vej fra den ene arena til den anden. Børnene sanser gennem oplevelser, erfaringer og gennem æstetik og de udvikler også deres sprog på baggrund af dette og gennem den kultur de vokser op i. Her udvikler de ligeledes en fælles og individuel forståelse af at være en del af fællesskabet og hvad det betyder at være ”mig”.

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Barnet skal have mulighed for at udvikle personlige kompetencer, indenfor fællesskabets rammer. Vi ønsker at fremme barnets engagement, gåpåmod, livsduelig og deltagelseskompetence, gennem meningsfulde aktiviteter, der kan udvide dets erfaringsverden, som det kan forfølge og engagere sig i. Dette gør vi ved at skabe et læringsmiljø med alsidige tilbud, der tilgodeser og respekterer det enkelte barns livsomstændigheder, behov og personlighedstræk. I dagligdagen kommer det til udtryk, ved at vi tilbyder varierende og stimulerende aktiviteter, der udfordrer børnene i en tilpas grad, så de oplever udfordringen som en succes og får mod på at gentage det. Det er vigtigt at vi møder barnet i dets udviklingszone, dvs. dets alder, modenhed, personlige og sociale kompetencer.

Nogle eksempler på hvordan vi tilgodeser og systematisk arbejder med at fremme barnets alsidige personlige ud

- fremmer leg og eksperimenter, da det styrker barnet kognitivt og fysisk. Vi leger bl.a. med Dublo klodser. Når børnene bygger, stimuleres deres finmotorik og deres hånd-øje-koordination. Vi har introduceret børnene for form og farver, hvilket styrker kognitive færdigheder som observation og grundlæggende problemløsningsevner.
- synger hver dag og rimer ofte. Denne aktivitet kan styrke de auditive sanser og bidrage til den tidlige sprogudvikling. Den involverer også bevægelser og bidrager dermed også til den motoriske udvikling.

- tilbyder børnene at udforske kreative aktiviteter som maling med forskellige materialer, tegning og leg med perler og modellervoks. Disse aktiviteter bidrager til udvikle deres kreativitet og deres finmotorik.
- skaber et trygt og kærligt miljø for børnene, hvor vi opmuntrer barnet til at udtrykke følelser og håndtere konflikter, ved at anerkende og italesætte at alle følelser og holdninger er velkomne, men at man også skal respektere andres holdninger og følelser, selvom det til tider kan være svært.
- vi har et øget fokus på selvhjulpenhed, da barnet vil få et øget selvværd ved at lykkes, samtidig vil det styrke barnets selvtillid og dermed troen på egne evner. Både i børnehaven og i vuggestuen, øver børnene sig på at hælde mad og vand op og de mindste får hjælp af de voksne, når de har behov for det. Vi opmuntrer også de større børn til at hjælpe de små og vi opmuntrer og støtter børnene til selv at tage deres tøj på og af.
- vi inddrager børnene i mange af dagens gøremål, som borddækning, oprydning, afvaskning af borde mm. Ved at deltage og have indflydelse på egen dagligdag, vil det være medvirkende til at fremme børnenes livsduelighed
- vi opdeler dagligt børnene ind i mindre grupper, både aldersdifferentierede og samme alder. Det er i disse gruppeopdelinger, vi særligt kan tilpasse aktiviteterne, så de tilgodeser det enkelte barns udviklingstrin og interesser.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Børn skal have mulighed for at deltage i meningsfulde sociale fællesskaber, hvor de oplever at høre til. Deltagelses muligheder og medindflydelse er kerneværdier i Flyvefisken. Vi ser forskellighed som en ressource og vi ønsker at fremme børnenes empati og demokratiske dannelse og at forebygge mobning. Indbyrdes relationer og venskaber mellem børnene har stor betydning for deres sociale læring og medvirker til udvikling af sociale færdigheder, som det ofte ses i legen. Det er vigtigt for os at have fokus på børnenes relationer, men også på relationen mellem det enkelte barn og den voksne. De voksne skal fungere som rollemodeller, der kan skabe tryghed for børnene. Tryghed opstår når der er en sund tilknytning mellem barn og voksen. Det skaber en følelse af sikkerhed og tryghed hos barnet til at udforske og tage imod læring. De helt små børn er afhængige af voksne, for at kunne lære og forstå sig selv og deres omverden og også for at kunne regulere deres følelser.

I Flyvefisken har vi derfor fokus på tryghed, nærvær og tilknytning, da trygge børn udvikler selv-værd og mod på at lære.

Nogle eksempler hvor vi tilgodeser og systematisk arbejder med at fremme barnets sociale udvikling, både i store og små fællesskaber er bl.a.:

- Vi holder morgensamling både i vuggestuen og i børnehaven. Her synger vi sange, vi snakker om årstiden/vejret, fortæller historier og leger sanglege. Det er også her vi

forbereder børnene på dagens program. Her øver børnene sig på at vente på tur og på at respektere andres valg.

- Børnene får styrket deres gåpåmod og deres demokratiske dannelse og følelsen af at blive hørt og set. Børnene udvikler de sociale kompetencer i kontakten med andre børn.
- Vi har et øget fokus på den frie leg i Flyvefisken, da det er gennem legen børnene virkelig får styrket deres sociale udvikling. Det er også i legen, de kan øve sig på at argumentere og forhandle. Vi deler vi børnene op i mindre grupper hvor vi laver små planlagte pædagogiske forløb, med forskellige fokusområder. Men en stor del af dagen er der lagt op til netop den frie og børne initierede leg. Vi tilrettelægger læringsmiljøer, med små 'rum i rummet', hvor børnene kan skabe deres egen verden og udvikle deres fantasi.
- "Fri for mobberi", er et redskab vi er i gang med at implementere i børnehaven. Fokus er her på venskaber og børnenes relationer. Gennem øvelser som bl.a. børnemassage, opgaver og sanglege, kan man italesætte følelser og sætte sig ind hinandens oplevelsesverden.
- Ture ud af huset: Hver stue har en ugentlig turdag. Vi øver børnene i at vente på hinanden, at passe på hinanden og i at deles pænt om pladsen i børnebussen.
- Arrangementer: Julehygge, forældre kaffe, sommerfest mm. Traditioner kan være med til at fremme barnets sociale udvikling. I Flyvefisken har vi hvert år en sommerfest og juletræsfest hvor børn, forældre og personale mødes under mere uformelle rammer og hygger sig sammen. Her kan barnet udvikle sociale kompetencer i samværet med deres venners forældre og ved at være en del af et større fællesskab.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Barnets sprog udvikles gennem relationer og fællesskaber, hvor der er en tydelig og tillidsfuld kommunikation, da dette fremmer barnets lyst til at anvende sproget. Den voksne er en sproglig rollemodel for barnet. Dette er især vigtigt ift. den måde vi som voksne taler til, om og med hinanden i dagligdagen. I Flyvefisken er vi meget opmærksomme på hvordan vi taler til både børn og voksne. Udgangspunktet er altid en anerkendende tilgang, både voksen-barn, men også voksen-voksen. Så børnene herigennem lærer at have en anerkendende tilgang i kommunikationen med andre.

Nogle eksempler hvordan vi tilgodeser og systematisk arbejder med at fremme barnets kommunikation og sprog er:

Morgensamling: I vuggestuen er vores samlingsstund et godt miljø til at styrke børnenes sprogtilegnelse. Vi benævner så mange ting som muligt. Vi bruger fagter og bevægelse, når vi synger, læser historier og siger rim og remser og snakker om dagen. Vi bruger forskellige begreber og vi leger med tal og bogstaver.

Dialogisk læsning: Vi læser dagligt med børnene både i vuggestuen og i børnehaven. Dialogisk læsning er et godt pædagogisk redskab ift. at fastholde børnenes koncentration under en fortælling. Dette gøres ved at inddrage børnene og stoppe op og spørge ind fx til et bestemt ords betydning, eller ved at snakke om handlingen undervejs og efter historielæsningen. Dialogisk læsning

foregår ved at børnene og den voksne sidder overfor hinanden, så de kan have øjenkontakt og dermed en tydelig kommunikation.

Rim/remser: Vi leger med ord og sproget, når vi fortæller rim og remser og vi understøtter ofte historierne med figurer der symboliserer remsens indhold.

Måltidet: Under måltiderne har vi i hele huset fokus på små faste spise grupper, hvor vi eks. snakker med børnene om det vi spiser og om dagens oplevelser. Når vi dækker borde med børnene, sætter vi ord på handlinger som eks. "alle skal have en kop og en tallerken, en gaffel og en kniv" Måltidet er en god mulighed for at understøtte børnenes sprog og kommunikation.

Vi sætter ord på handlinger: Igennem hele dagligdagen, italesætter vi overfor, særligt de mindste børn, de fleste handlinger de gør. Og vi opmuntrer dem, når de fx. tager tøj på/af, ved fx at sige: "nu tager du skoene på foden, eller nu hælder du sandet op i spanden".

Sprogunderstøttende aktiviteter: Vi arbejder med sprogunderstøttende aktiviteter, som puslespil, farvespil, billedlotteri, vendespil mv. Desuden opfordrer vi børnene til at bruge sproget til at løse konflikter og til at invitere til leg og fællesskaber.

Visuel kommunikation i børnehøjde: I vuggestuen er der lavet familie bøger eller collager som hænger i børnehøjde, så de voksne sammen med barnet kan sætte ord på hvem der er i deres familie. Dette skaber en større sammenhæng mellem institution og hjemmet.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Barnets krop har brug for at blive brugt og udfordret motorisk. Børnene i Flyvefisken skal opleve krops- og bevægelsesglæde, de skal kende deres krops funktioner og deres sanser skal stimuleres så ofte som muligt. Allerede når børnene starter i vuggestue bliver de opfordret til at bruge deres krop. De bruger kroppen ved at krybe/kravle, gå/løbe, hoppe, klatre og hinke. I tumlerummet er der redskaber så man kan bygge en motorikbane, og her stimuleres bl.a. balancen. Børnene opfordres til at kravle over og under ting og at slå kolbøtter osv. På vores lange gang laver vi løbe/kravle/balance lege og de mindste kører om kap på motorcykler eller øver sig på at gå med gåvogn eller dukkevogn.

Vi har 1 legeplads på begge sider af huset og her er der legestativer som er målrettet aldersgruppen 0-6 år. På den store legeplads er der plads til at børnene kan øve sig i at køre på løbecykler. De har mulighed for at gynge, enten alene eller de kan blive gynget i den store hængekøje med nogle venner. Der er mulighed for leg med vand ved vores vandpost. Og vi har 2 sandkasser som de bl.a. kan grave i og gå balance rundt om. Vi har mange blomster og krydderurter i plantekasser i børnehøjde, som børnene kan nyde smagen og duftene af.

Vi stimulerer også barnets sanser ved at føle om noget er blødt eller hårdt, om det er krøllet eller glat. Vi er desuden meget opmærksomme på at understøtte sansemæssige oplevelser, som "glæde, ked af det, vrede, sprudlende gennem sproget.

Nogle eksempler hvor vi tilgodeser og systematisk arbejder med at fremme barnets sanser gennem krop og bevægelse er:

Rytmiik og bevægelse: Vi laver pædagogiske forløb med børnene hvor vi har fokus på rytmiik og bevægelse. Her får børnene en oplevelse af, hvordan der er i deres krop når de danser og hvad der sker med kroppen når man bevæger sig i forskellige tempo. Sanserne bliver her stimuleret sammen med kroppen

Sanseaktiviteter: Vi laver mange aktiviteter hvor barnets sanser stimuleres. Vi leger med «Slim», modellervoks, trylledej og vi laver sanselege med ris, pasta og bønner, hvor børnenes sanser hvordan det føles at røre ved eller hvad der sker når man hælder noget fra en beholder til en anden.

På tur: Når vi går på tur, får vi både brugt kroppen og sanserne. Vi går, ser, lytter, føler og lugter. For de helt små børn, der ikke kan gå eller gå så langt, kan turen foregå i klapvogne, men når vi

er fremme ved destinationen, kommer de ud vognene, så de kan være aktiv deltagende.

Måltidet: Sanserne bliver stimuleret, når vi skal spise. Inden vi spiser, kan vi dufte maden, se den og mærke på den. Vi smager på maden og snakker om, hvad der sker i og med kroppen når man spiser og drikker.

Projekt om kroppen: Vi har projekter om kroppen. Her kan børnene opnå forståelse, viden og læring om, hvordan kroppen ser ud og hvordan den er opbygget. Det kan de bl.a. opnå ved at tegne sig selv og hinanden. Spejle sig i hinanden og se hvilke ligheder og forskelle der er på kroppe. Vi italesætter de forskellige dele på kroppen og sætter ord og begreber på om kroppen. Vi taler om køn og om drenge og piger.

Selvhjulpethed: Børnene lærer at blive selvhjulpne i Flyvefisken. De lærer at kravle op og ned ad deres stol og skammel, tage tøj og sko af og på, gå på toilettet og tage bleen af. De kravler op på puslebordet og i klapvognen og ned igen osv. De deltager i oprydning når en aktivitet er slut og vi skal i gang med noget nyt. De er med til at dække bord og rydde op efter spisning, ved eks. at putte affald i biospande og sætte service på rullevoغن.

Natur, udeliv og science

"Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og

udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Flyvefisken har vi mange muligheder for at dyrke udelivet og kombinere det med både natur og science gennem pædagogiske aktiviteter og forløb. På legepladsen har vi plantekasser og bede hvor vi planter vores egne planter. Her kan børnene komme med en plante hver hjemmefra på vores årlige plantedag og plante den i et af bedene. Børnene oplever således at have ejerskab over aktiviteten, når de har en plante de kan se gro sig stor og flot. Vi har også en del krydderurter som børnene gerne må plukke og som de ofte smager på og bruger i deres lege på legepladsen.

Nogle eksempler hvor vi tilgodeser og systematisk arbejder med at fremme barnets lyst til at udforske natur, udeliv og science er:

Ture i nærmiljøer: På turen kan vi gå afsted med det formål at samle ting ind fra naturen og lave dekorationer som afspejler årstiden, eller vi kan undersøge hvilke dyr der bor i naturen hvor vi bevæger os. Det kan fx være ved stranden eller ved Kastrup fortet, at vi finder natur materialer som vi bruger i aktiviteter.

Årstiderne: Her har vi fokus på de forskellige årstider. Hvor mange er der og hvordan er de forskellige fra hinanden? Vi taler om de forskellige måneder og tæller hvor mange måneder der er på et år. Gennem disse aktiviteter opnår børnene læring omkring årets kredsløb.

Naturfænomener: Hvad sker der mon med naturen på de forskellige årstider? Hvor kommer sneen fra og hvorfor fryser vandet til is og smelter igen når det bliver varmt? Hvorfor brænder solen og udtørre planterne og græsset? Vi laver forskellige forsøg, så børnene kan prøve at se hvad der sker, når vand bliver udsat for meget kulde eller omvendt is bliver udsat for meget varme.

Insektfælder: Vi laver insektfælder i form af bagekartofler der lægges i små gravede huller i jorden. Det er spændende hver dag at følge, hvilke insekter der er kommet i fælden. Når vi finder snegle, maler vi dem på sneglehuset, så vi kan genkende dem når vi støder på dem igen. På den måde får børnene viden og erfaring med hvor lange en snegl kan komme omkring.

Fra frø til spire og plante: Om foråret laver vi spireforsøg med børnene. Vi sår forskellige frø, fra grøntsager til blomster og børnene er med til at passe spirerne og følge med i processen fra spire til plante. Nogle planter bliver så store at de bliver plantet ud på vores legeplads i krukke, og her er børnene med til at passe og vande dem hele sommeren. Det er medvirkende til at børnene får forståelse for planter og deres tilbliven og det giver dem en følelse af ejerskab, og en forståelse for at passe godt på naturen.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Flyvefisken laver vi forskellige projekter og aktiviteter på tværs af huset, med et overordnet fælles tema. Det vil være med forskellige forudsætninger alt efter om aktiviteten foregår i vuggestuen eller i børnehaven. Formålet med disse projekter er at samle huset på tværs i et fællesskab og understøtte børnene i, at få en succesoplevelse med det de laver. Vi integrerer forskellige kulturelle elementer i hverdagen og fremmer børnenes kreative udfoldelse gennem kunst og musik. Vi skaber muligheder for social interaktion og samarbejde blandt børnene og dette kan bidrage til deres forståelse i kulturelle og æstetiske aspekter samt opbygge deres fællesskabsfølelse.

Nogle eksempler hvor vi tilgodeser og systematisk arbejder med at fremme barnets interesse for kultur, æstetik og fællesskaber er:

Måltidet: Her er en god madkultur et vigtigt element og det giver samtidig anledning til at italesætte æstetik og fællesskabet. Vi sidder i mindre grupper og har det til fælles, at vi alle skal spise og hvis der er nogen der af en årsag skal have noget andet at spise end det der er på menuen, taler vi om det og hvorfor det er forskelligt fra det man selv spiser. Det skaber viden om og forståelse for forskelligheder. Vi taler om forskellige smags- og sanseoplevelser og at vores oplevelser også her er forskellige, stadig en del af det samme fællesskab. Det mener vi er vigtigt at

italesætte overfor og sammen med børnene, så de føler sig inkluderet på trods af religion, allergi, anden overbevisning eller andet der individuelt kan differentiere os fra hinanden.

Højtider/traditioner: Vi fejrer kulturelle begivenheder. Vi holder fastelavn, hvor vi klæder os ud, slår katten af tønden eller af papkasse/papirpose. Vi laver fastelavnspynt og synger fastelavns-sange. Vi snakker her med børnene om, hvorfor man holder fastelavn. Op til jul klipper vi julepynt, synger julesange og leger små julelege. Vi pynter op i huset og vi laver dekorationer. I forbindelse med julen, taler vi om, hvad det for en kultur der ligger bag og hvordan man det forskelligt både hjemme hos sig selv, men også rundt i landet og i andre lande.

Musik og bevægelse: Vi integrerer musik og bevægelse i daglige aktiviteter, for at styrke både æstetik og fællesskabsfølelse gennem sanglege.

Bæredygtighed: Vi indsamler genbrugsting, eller børnene har ting med hjemmefra, som vi kan bruge til at bygge med, male på, lime sammen. Det skaber nogle gode rammer, for at børnenes fantasi og kreativitet kan udfoldes. Børnene opnår læring og forståelse for, at vi kan genbruge ting på mange forskellige måder. Vi kan italesætte hvor pap og papir kommer fra og hvorfor man skal passe på naturen. Vi skal også passe på vores ting og her hjælper vi hinanden med at holde orden, rydde op og derved passe på vores ting.

Evalueringskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Flyvefisken er en ny institution og vi derfor først nu i gang med at etablere en evalueringskultur, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø i institutionen. Evalueringen vil tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og i sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i Flyvefisken og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Evalueringen vil blive offentliggjort. Den blive delt med forældrebestyrelsen og desuden lagt op på Flyvefiskens hjemmeside. Vi laver løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse, som ligeledes indgår i evalueringen. Her benytter vi bl.a. SMTTE-modellen, som en del af vores evalueringsarbejde.

I Flyvefisken har vi pædagogiske møder, hvor vi planlægger de kommende pædagogiske forløb og hvor vi evaluerer det forrige forløb. Vi bruger dette rum til at reflektere over vores praksis og videns dele praksis erfaringer med hinanden. Vi evaluerer løbende, så vi kan handle på en given

situation og samtidig skabe de bedste betingelser for et godt læringsmiljø for alle børn. Vi arbejder med konstruktiv feedback kultur og stiller os undrende og nysgerrige på vores egen og hinandens praksis. Her taler vi om, hvad der fungerer godt og hvor vi evt. skal justere på praksis.

Når et fokusområde er sat i en pædagogisk retning og ramme, kan der evalueres på den pædagogiske indsats. Det kan være indsatser for pædagogiske temaer, pædagogiske indsatser, forskellige problematikker i en børnegruppe osv. Dette gøres bl.a. på personalemøder, stuemøder og pædagogiske dage.

Vi dokumenterer desuden løbende vores pædagogiske arbejde, ved at lægge det ud på vores digitale platform FAMLY. Så forældrene har rig mulighed for at følge med pædagogiske arbejde der foregår i institutionen.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

En gang om året på personalemøde samler vi op på de pædagogiske aktiviteter og forløb der gennem året har været. Er der nogle læreplanstemaer vi skal dykke mere ned i end andre og hvordan hænger de forskellige aktiviteter og forløb sammen med vores pædagogiske grundlag.